

Noter vekilliđi sona erdiđinde basit usule geçilip geçilmeyeceđi hk.

Belge türü	�zelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	96620903-120-94984
Tarih	12.11.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŐKANLIđI

Muđla Vergi Dairesi BaŐkanlıđı

Gelir Kanunları Grup Müdürlü

Sayı : 96620903-120-E.94984

12.11.2020

Konu : Noter vekilliđi sona erdiđinde basit usule geçilip geçilmeyeceđi hk.

İlgi : 23.08.2019 tarihli  zelge talep formu

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, noter katibi olarak çalışmakta iken 21.09.2016 tarihinde basit usulde taksit işletmeciliğine başladığınız, Ortaca 2. Noterinin ataması çıkınca Noterlik Kanununun 32 nci maddesi gereğince noter vekili olarak atandığınız ve gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olduğunuz, yeni noter vekilinin atanması ile 17.06.2019 tarihinde noter vekilliğinizin sona erdiği belirtilerek, ticari taksit işletmeciliği faaliyetiniz dolayısıyla yeniden basit usulde vergilendirilip vergilendirilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınaî faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtildikten sonra, ticari kazancın, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve Gelir Vergisi Kanununda yazılı gerçek (Bilânço veya işletme hesabı esas) veya basit usullere göre tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 46 ncı maddesinde; *"47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur.*

...

(6322 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle değişen fıkra) Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Basit usulün şartlarını haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden, 47 nci maddede yazılı şartları taşıyanlardan arka arkaya iki hesap döneminin iş hacmi 48 inci maddede yazılı hadlerden düşük olanlar, yazılı talepleri üzerine bu şartın gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçebilirler. İşin eş ve çocuklara devri halinde iş hacminin hesabında devirden önceki süreler de dikkate alınır. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri tespit edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.

(6322 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle eklenen fıkra) Gerçek usulde vergilendirilmekte iken işini terk eden mükellefler ile basit usulün şartlarını kaybedenlerden gerçek usulde vergilendirilmeye başlamadan önce işini terk eden mükellefler, terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönemezler. Bu hüküm, işin eş veya çocuklara devri halinde de uygulanır."

hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 47 nci maddesinde basit usule tabi olmanın genel şartlarına yer verilmiş olup, maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, "**kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak** (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamasına bakılmaz.)" hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde belirtilen yardımcı eleman istihdamının, işin başında bilfiil bulunma koşulunun ihlali sayılmamasının nedeni, işin yürütülmesiyle ilgili kararların iş sahibi tarafından alınmasıyla sınırlı değildir. Aynı zamanda faaliyete özgülenen emeğin iş sahibine ait olmaya devam etmesi, işin iş sahibinin iradesi ve gücüyle yürütülmesidir. Bu koşullar bulunduğu takdirde geçici sürelerde, işin başında bilfiil ve sürekli olarak bulunma koşulunun bozulmuş sayılmayacağı kabul edilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar uyarınca, gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olanlar ile bir işverene tabi ücretli olarak çalışılması nedeniyle işinin başında bilfiil bulunma şartını ihlal edenlerin, basit usulde vergilendirme imkanından faydalanmaları mümkün değildir.

Buna göre, noter vekili olarak çalıştığınız dönemlerde gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olmanız nedeniyle basit usulde vergilendirmeden faydalanamayacağınız tabiidir.

Diğer taraftan, noter katibi olarak ücretli olarak çalışıyor olmanız nedeniyle, Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı "kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak" şartını ihlal ettiğinizden, ticari taksit işletmeciliği faaliyetiniz dolayısıyla basit usulde vergilendirilmeniz mümkün bulunmamakta olup, bu faaliyete başladığınız tarihten itibaren gerçek usulde vergilendirilmeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026